

Kempeleen kunta, Tekniset palvelut, Tilapalvelut

244Dno-2022-910

Valtuustoaloite / KEMPELEEN MUSEON NAVETTARAKENNUKSEEN JUHLATILAT

Aloitteena esitämme, että kunta käynnistää selvitystyön Kempeleen museoalueella sijaitsevan navettarakennuksen remontoinnista juhla- ja edustustilaksi, lähinnä kesäajalle.

Mielestämme Kempeleen museon alue olisi hieno paikka järjestää erilaisia perhejuhlia, kokouksia ja kunnassamme järjestettäviä yksityisten, kunnan ja muidenkin tahojen tilaisuuksia. Samalla toteamme, että vastaavia tiloja Kempeleessä on niukasti, jos ollenkaan. Juhlatila tarjoaisi siten mahdollisuuden kempeleläisille perheille ja toimijoille toteuttaa juhliaan kotikunnassaan.

Juhlatila palvelisi keskeisellä paikalla ja toisi lisäarvoa kulttuurihistorialliselle museon alueelle. Museolla järjestettävissä tapahtumissa olisi helppo hoitaa tarjoilut juhlatilan kautta, johon kukin käyttäjä voisi tilata haluamansa tarjoilun. Kempeleessä on tarve tämänkaltaiselle tilapalvelulle.

Remontoinnin kustannustehokkuuden osalta ajatuksemme on, että juhlatilassa olisi tarjoilukeittiö, ei valmistuskeittiötä, niin että esim. ateriatilaisuuksien osalta catering-toimijat voivat käyttää keittiötilaa esillepanoon, ei ruuan valmistukseen. Selvityksessä voisi kartoittaa kahvilatoimijoiden kiinnostusta. Kempele-seuran, joka on merkittävä museoalueen toimija, osallistaminen tässä suunnitelmassa olisi suotavaa.

Museoalueiden kehittämiseen on saatavissa eri tahoilta monenlaisia avustuksia, jotka selvityksessä olisi myös hyvä kartoittaa.

Perusteluina esitämme lisäksi seuraavia näkökulmia:

- Talousarviossa 2023 todetaan museoalueen käytön tehostamista ja aktivointia
- Kempele-sopimukseen on lisätty arvoksi yhteisöllisyys. Hanke on arvovalinta erityisesti tässä mielessä.
- Museoalueen käytön monipuolistaminen vastaa strategisia tavoitteita liittyen matkailun kehittämiseen

Pia Hanski ja Pasi Jarva

Aloitetta tukevat:

Kempeleen Kokoomuksen valtuustoryhmä

Kempeleen Keskustan valtuustoryhmä

Vastaus aloitteeseen

Kempeleen museon navetan nykytilanne ja käyttötarkoituksen muutos

Kempeleen kunnan tilapalvelut on selvittänyt museon navetan kuntoa ja mahdollisuuksia muokata tilasta juhlatila. Kempeleen kunnan Tilapalvelut pyysi kunnosta arviointia ja lausuntoa Inspecta Oy:ltä. Lausunnossa todetaan, että ”kohteessa on merkittäviä korjaustarpeita, mikäli tilat haluttaisiin muuttaa aloitteen mukaiseen käyttötarkoitukseen. Rakenteiden sisäpinnoissa (hirsirunko) havaittavissa olevat vauriot ovat selkeä riski sisäilman laadunkannalta ja niiden korjaaminen on hyvin vaikeaa, ellei jopa mahdotonta.”

Jo pelkästään nykyinen hirsirunko on näkyvästi jo niin huonokuntoinen, että se jouduttaisiin todennäköisesti purkamaan ja inventoimaan sekä puhdistamaan ja ennallistamaan hirsi kerrallaan. Aiempi käyttötarkoitus on ollut eläinsuoja eli navetta ja eläimistä lähtöisin olleet kaasut ja päästöt ovat vaurioittaneet jo alun perin rakenteita käyttötarkoitukselle tyypillisellä tavalla. Lisäksi kokoontumistilaksi muuttaminen edellyttää runsaasti erilaisia muutoksia, jotta tilat saadaan lainsäädännön edellyttämään kuntoon. Myös sillä, käytetäänkö navettaa ympärivuotisesti vai vain kesäsesonkina, on vaikutusta muutostöiden laajuuteen.

Kohdetta ei ole lähtökohtaisesti suunniteltu jatkuvaan oleskeluun, aikaisempi käyttötarkoitus poikkeaa merkittävästi aloitteen mukaisesta käyttötarkoituksesta ja rakenteissa silmin havaittavat vauriot asettavat haasteita korjattavuudelle (turvallisuus ja terveellisyys). Käyttötarkoituksen aiheutuu myös uusien järjestelmien rakentamista kiinteistöön, mikä puolestaan vaikuttaa lisäävästi myös rakenteiden korjaustarpeisiin.

Suurimmat käyttötarkoituksen muuttamisen vaatimat muutoksen kohteessa olisivat: rakenteiden peruskorjaaminen (selkeät mikrobi- ja lahovauriot, esim. rakenteiden kantavuus), ovien muokkaaminen esteettömiksi, esteettömyyden toteuttaminen kohteessa muutoinkin kokoontumistilan määräysten vaatimalle tasolle, talotekniikan toteuttaminen eli vesi, viemäri, ilmanvaihto, sähköistys. Myös muut kokoontumistilan vaatimat muutokset vaikuttavat muutostöiden laajuuteen, suurimmat vaikuttavat tekijät ovat: ruokatarjoilun järjestäminen (elintarvikehygieniä) ja mikäli tila halutaan ympärivuotiseen käyttöön katto- ja seinärakenteiden peruskorjaaminen ja lämpöeristäminen, Ikkunoiden ja ovien eristäminen, alapohjarakenteen uudistaminen ja eristäminen.

Pohjois-Pohjanmaan museon on lausunut aloitteesta seuraavaa:

”Kempeleen kotiseutumuseo Marttilan vanha, alkuperäinen ja alkuperäisellä paikallaan sijaitseva navettarakennus on kulttuurihistoriallisilta arvoiltaan maakunnallisesti merkittävä rakennus, jonka arvo perustuu alkuperäisyyteen, tyypillisyyteen ja aitouteen. Rakennus on museoitu navettana kertomaan alueen karjanhoitokulttuurista. Navetasta laaditun kuntoraportin mukaan navetan muuttaminen juhlatiloiksi vaatisi hyvin laaja-alaiset kunnostus- ja muutostyöt. Kohteen muuttaminen sisätiloiltaan juhlatilaksi heikentäisi oleellisesti kohteen kulttuurihistoriallisia arvoja ja museon mahdollisuuksia esitellä vanhaa karjanhoitokulttuuria. Näin ollen Pohjois-Pohjanmaan museo ei puolla aloitetta Kempeleen museoalueella sijaitsevan navettarakennuksen remontoimista juhla- ja edustustilaksi.”

Yhteenveto

Kiinteistössä on merkittäviä korjaustarpeita, mikäli tilat haluttaisiin muuttaa aloitteen mukaiseen käyttötarkoitukseen. Tämän vuoksi kyseisen rakennuksen käyttötarkoituksen muutoksen toteuttaminen on haastavaa. Haastavuutta lisää se, että kohde on alueen ainoita säilyneitä puunavettoja, jonka kunto on päässyt vuosien saatossa rapistumaan. Muutokset edellyttävät kulttuurihistoriallisesti suojellun rakennuksen rakenteisiin kajoamista. Em. syystä Pohjoispohjanmaan museon lausunto aloitteen mukaiseen muutokseen on selkeän kielteinen, eli käytön muuttaminen vaatisi liian suuret muutokset, ja navetan kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alkuperäisrakenteet olisivat niiden takia uhattuina.